Elite kiest een school met 'ons soort mensen'

Scheiding tussen witte en zwarte scholen krijgt veel aandacht, maar de segregatie op basis van opleidingsniveau van ouders is zeker zo groot.

Maaike van Houten

Het onderzoek heet 'Je voelt het gewoon' en dat is precies hoe hoog opgeleide ouders een basisschool voor hun kind kiezen: je hoeft maar langs een school te fietsen – met de spreekwoordelijke bakfiets – en ze zien al of de school past, of niet.

Roken de ouders op het schoolplein, dragen ze een joggingpak, dan weten hoog opgeleide ouders genoeg. Dat is geen school voor hun kind.

En ook niet voor henzelf: zij vinden het prettiger dat andere ouders ook 'hun soort mensen' zijn. Zelfde opleiding, zelfde interesses, met een beetje mazzel dezelfde opvoedingsstijl. De school past bij hen, en zij passen bij de school.

„Bewust of half bewust distantiëren ze zich van de kinderen van lager opgeleiden", zegt socioloog Dionne Zeldenrijk. „Ze willen hun kinderen daartegen beschermen en ze vinden het zelf ook leuker met 'ons soort mensen'."

Voor haar onderzoek naar schoolkeuze en segregatie deed Zeldenrijk voor de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling onderzoek in Amsterdam-Noord. Traditioneel is dat een deel van de stad met veel arbeiders. Vanaf de jaren zeventig trokken steeds meer hoger opgeleide gezinnen naar Noord en in de jaren negentig kwamen daar immigranten bij.

Maar een gemengde wijk leidt nog niet automatisch tot gemengde scholen. Alle drie de groepen hebben hun eigen school, er is een zwarte, een witte arbeidersschool en een witte eliteschool. En er is een gemengde eliteschool. Zeldenrijk sprak met 36 ouders over hun motieven voor de schoolkeuze.

De lager opgeleiden geven onomwonden aan dat hun keuze voor de witte arbeidersschool ingegeven is door etniciteit. Die school 'is tenminste nog een beetje wit', zeggen ze. De zwarte school is voor allochtone ouders een logische keus, omdat de kinderen daar net als zij 'niet honderd procent Nederlands zijn.'

> Ouders in een joggingpak? Geen school voor ons.

Kleur speelde in de gesprekken met hoger opgeleiden wel een rol. Maar doorvragen leerde de onderzoekster dat niet kleur, maar de opleiding van andere ouders de schoolkeuze bepaalt. Etniciteit en opleiding vallen niet altijd samen: op de gemengde eliteschool zitten ook kinderen van hoog opgeleide nieuwe Nederlanders.

Als ze per se een witte school willen, dan kunnen de hoog opgeleide vaders en moeders óók terecht bij de witte arbeidersschool. Dat de keus daar niet op valt, komt door sociale klasse, concludeert Zeldenrijk.

Zelf praten de hoger opgeleiden niet graag over die scheidslijn: „Ze hebben angst om daar over te praten, er lijkt een taboe te rusten op het praten over klassen. Maar dat is wel de belangrijkste drijfveer voor hun keuzen."

Zeldenrijk spreekt in haar studie over een nieuwe vorm van verzuiling. Niet langs religieuze lijnen zoals vroeger, maar langs de lijn van opleiding.

Over de individuele keuzes van ouders wil de socioloog zich liever niet uitspreken, ook al omdat ze zelf 25 is en geen kinderen heeft.

Maar maatschappelijk gezien zitten er volgens haar wel zorgelijke kanten aan naar opleiding gesegregeerde basisscholen. Ze haalt de Amerikaanse socioloog Michael Young aan, die al in 1958 waarschuwde voor een samenleving waarin kinderen van hoger en lager opgeleiden volstrekt gescheiden opgroeien. Hij voorspelde een opstand van de onderklasse.

„Zover ga ik niet", zegt Zeldenrijk. „Mogelijk is dit niet goed voor de stabiliteit van de samenleving. Maar dat is meer een politieke visie dan een wetenschappelijke."